

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2005)

3ο Συνέδριο Σύρου στις ΤΠΕ

«Η άλωση της Πόλης» Σχέδιο εργασίας με την αξιοποίηση του διαδικτύου στα πλαίσια του μαθήματος της ιστορίας της Ε' τάξης του δημοτικού σχολείου

Ιγνάτιος Καράμηνας

Βιβλιογραφική αναφορά:

Καράμηνας Ι. (2024). «Η άλωση της Πόλης» Σχέδιο εργασίας με την αξιοποίηση του διαδικτύου στα πλαίσια του μαθήματος της ιστορίας της Ε' τάξης του δημοτικού σχολείου. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 529–536. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/6339>

«Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ» ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΗΣ Ε΄ ΤΑΞΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ

Ιγνάτιος Γ. Καράμηνας

Εκπαιδευτικός Π.Ε.

Δρ Διδακτικής Μεθοδολογίας ΠΤΔΕ Παν/μίου Αθηνών

Σοφούλη 49- Νέα Σμύρνη-17122-Τηλ.210-9357109

E-mail: ikara@primedu.uoa.gr

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών (ΔΕΠΠΣ) τα Σχέδια Εργασίας αποτελούν βασική παράμετρο της εκπαιδευτικής διαδικασίας στο σύγχρονο σχολείο. Από την άλλη οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ) και ειδικότερα το διαδίκτυο και οι εκπαιδευτικές του εφαρμογές καθίστανται πλέον πολύτιμοι συνεργάτες μαθητών και εκπαιδευτικών στον σχεδιασμό και την εφαρμογή πιο ευέλικτων και αποδοτικών μαθησιακών δραστηριοτήτων.

Ένα από τα μαθήματα του Δημοτικού Σχολείου που προσφέρεται για διδασκαλία βασισμένη στο διαδίκτυο (Web-Based Instruction) είναι η Ιστορία της Ε΄ τάξης. Στα πλαίσια λοιπόν του ΔΕΠΠΣ και με την αξιοποίηση του διαδικτύου θα αναπτύξουμε ένα Σχέδιο Εργασίας με θέμα: «Η Αλωση της Πόλης».

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να γνωρίσουν οι μαθητές βασικές πληροφορίες για την Αλωση της Πόλης αλλά και να συναισθανθούν τα ιστορικά γεγονότα μέσα από τις υπερμεσικές δυνατότητες (εικόνα, ήχος, βίντεο κ.ά.) που παρέχουν πλέον οι ΤΠΕ.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: Διαδικτυακή διδασκαλία, ιστοσελίδες, αναζήτηση πληροφοριών, διερεύνηση, συνεργατική μάθηση, σύγχρονο μαθησιακό περιβάλλον, Ιστορία Ε΄ τάξης Δημοτικού Σχολείου, ρόλος μαθητή και εκπαιδευτικού

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας (ΤΠΕ) στην εξελιγμένη τους μορφή (παγκόσμιος ιστός, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κ.ά.) διαμορφώνουν ένα σύγχρονο εκπαιδευτικό πλαίσιο, που παρέχει σημαντικές δυνατότητες για το σχεδιασμό νέου τύπου μαθησιακών δραστηριοτήτων, οι οποίες στηρίζονται στην αυθεντικότητα του διαθέσιμου υλικού, στην καλλιέργεια διαδικασιών έρευνας και στην ενδυνάμωση των δεξιοτήτων επικοινωνίας μαθητών και εκπαιδευτικών (Bass, 1998).

Η προσεκτική και σωστά σχεδιασμένη ένταξη των Υπολογιστικών και Δικτυακών Τεχνολογιών στην διδακτική διαδικασία ανοίγει πια νέους δρόμους και δίνει πολύ σημαντικές δυνατότητες σε μαθητές και εκπαιδευτικούς καθώς με τον τρόπο αυτό εμπλουτίζεται με μοναδικό τρόπο η διδασκαλία και αναδεικνύονται καινούριες σχέσεις αλληλεπίδρασης μεταξύ δασκάλων και μαθητών σε ένα εντελώς διαφορετικό μαθησιακό περιβάλλον (Ράπτης& Ράπτη, 2002-Καράμηνας, 2001& 2004).

Το διαδίκτυο αποτελεί μια εφαρμογή των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και Επικοινωνίας που μπορεί να αξιοποιηθεί για εκπαιδευτικούς σκοπούς μιας και η παιδαγωγικά σχεδιασμένη αξιοποίησή του στην εκπαιδευτική διαδικασία μας παρέχει σημαντικές δυνατότητες διδακτικής

χρήσης και μπορεί να συμβάλλει «στην προώθηση της εποικοδομιστικής μάθησης μέσα από διερευνητικές και συνεργατικές δραστηριότητες». (Τζιμογιάννης κ.ά., 2002-Καράμηνας, 2004).

Ένα από τα μαθήματα του Δημοτικού Σχολείου στα πλαίσια του οποίου μπορεί να αξιοποιηθεί το διαδίκτυο είναι η Ιστορία. Έτσι με τις δυνατότητες που παρέχει το διαδίκτυο για πρόσβαση σε ευρείας κλίμακας ιστορικό υλικό (Ρεπούση, 2000- Καράμηνας, 2004), μπορούν οι εκπαιδευτικοί, ανάμεσα σε άλλα, να

- Προετοιμάζουν το μάθημά τους αξιοποιώντας τις ιστοσελίδες με ιστορικό περιεχόμενο.
- Έχουν πρόσβαση σε βιβλιογραφία για κάθε θέμα που πραγματεύονται.
- Μελετούν σχέδια μαθημάτων και εφαρμογές που διεξήχθησαν σε άλλα σχολεία και από άλλους εκπαιδευτικούς.
- Επικοινωνούν με συναδέλφους τους με κοινά ενδιαφέροντα.
- Επισκέπτονται βιβλιοθήκες και να μελετούν περιοδικά με ιστορικό περιεχόμενο.
- Δημιουργούν «ιστορικά μονοπάτια» και μ' αυτό τον τρόπο να κατευθύνουν τους μαθητές τους στην αναζήτηση συγκεκριμένων πληροφοριών.

Στην εργασία αυτή θα παρουσιάσουμε ένα Σχέδιο Εργασίας στα πλαίσια του μαθήματος της Ιστορίας της Ε' τάξης, όπου σύμφωνα με το ΑΠΣ, οι μαθητές μπορούν «να ασχοληθούν με την εκπόνηση συνθετικών σχεδίων εργασίας (project)... και να αξιοποιούν πηγές πληροφόρησης, να συνθέτουν και να αναλύουν πληροφορίες...». (Π.Ι.,2003). Η δημιουργία αυτού του Σχεδίου θα γίνει με την χρήση του Σεναρίου Διδασκαλίας (Γκίκα, 2002) στο οποίο θα περιγράφεται με σαφήνεια ο σκοπός αλλά και η πορεία υλοποίησης του Project.

ΣΧΕΔΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕ ΘΕΜΑ: «Η ΑΛΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ»

Ιδέα-Αφορμή: Θα αναπτύξουμε ένα Σχέδιο Εργασίας με θέμα: «Η Άλωση της Πόλης» με σκοπό να γνωρίσουν οι μαθητές βασικές πληροφορίες σχετικά με τις συνθήκες κάτω από τις οποίες συνέβη «Η Άλωση της Πόλης» μέσα από τις δυνατότητες που προσφέρουν οι υπολογιστικές και δικτυακές τεχνολογίες. Η πρότασή μας αποτελεί μια εναλλακτική δυνατότητα για τη διδασκαλία συγκεκριμένων ενοτήτων του μαθητικού βιβλίου, οι οποίες αναφέρονται στην Άλωση της Πόλης, και είναι οι εξής: «Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, ο τελευταίος αυτοκράτορας», «Οι Τούρκοι πολιορκούν την Κωνσταντινούπολη», «Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης» από το βιβλίο «Στα Βυζαντινά Χρόνια», Ιστορία Πέμπτης Τάξης (ΟΕΔΒ, 2002).

Τάξη: Ε' Δημοτικού.

Χρονική Διάρκεια: 4 διδακτικές ώρες. Πιο συγκεκριμένα, θα διατεθεί μια διδακτική ώρα στην τάξη για την προετοιμασία της όλης προσπάθειας. Στο Εργαστήριο Πληροφορικής θα απασχοληθούν οι μαθητές για ένα διδακτικό δίωρο και τέλος, θα προβλεφθεί και μια διδακτική ώρα στην τάξη ή και στο Εργαστήριο για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της μελέτης της κάθε ομάδας και για την τελική συζήτηση.

Διδακτικά Αντικείμενα: Δίνεται έμφαση στη διδασκαλία της ενότητας «Η Άλωση της Πόλης» αλλά με διαθεματική προσέγγιση σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ και το ΑΠΣ, όπου μπορεί να γίνει σχεδιασμός διαθεματικών δραστηριοτήτων που να διευκολύνουν τη σύνδεση του μαθήματος της Ιστορίας με άλλα μαθήματα, όπως Γλώσσα, Γεωγραφία, Αισθητική Αγωγή, Μουσική, Πληροφορική μέσω των οποίων επιτυγχάνονται καλύτερα οι στόχοι της διδασκαλίας (Π.Ι., 2003).

Σχέση με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών: Η πρόταση αυτή μπορεί να ενταχθεί στο πλαίσιο της «Ευέλικτης Ζώνης», όπου σύμφωνα με το ΔΕΠΠΣ για το μάθημα της Πληροφορικής στο Δημοτικό Σχολείο, οι μαθητές, ανάμεσα σε άλλα, μπορούν να ασκηθούν στην «αναζήτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο» ως ανεξάρτητη δραστηριότητα ή να πραγματοποιηθεί στα πλαίσια του μαθήματος της Ιστορίας με την προϋπόθεση ότι θα διατεθεί

τουλάχιστον μια ώρα από άλλο μάθημα ούτως ώστε το διδακτικό δίωρο της αναζήτησης στο διαδίκτυο να είναι ενιαίο. (Π.Ι., 2003).

Τεχνολογικά εργαλεία-Διαδικτυακοί τόποι: Πέρα από τα βασικά παραδοσιακά μέσα (κιμωλία, πίνακας, στυλό, κ.ά.), θα γίνει χρήση του φύλλου συνεργατικής δραστηριότητας με βάση το οποίο θα εργαστούν οι ομάδες, του φύλλου συμπλήρωσης εργασιών για να κρατήσουν οι μαθητές σημειώσεις για τις αναζητήσεις τους, αλλά και θα χρησιμοποιηθεί ο εκτυπωτής για να εκτυπώσουν κείμενα και φωτογραφίες από το διαδίκτυο για τη μελέτη τους. Ακόμα θα χρησιμοποιηθεί η δυνατότητα του υπολογιστή για να ακουστούν μουσικές επιλογές ή ηχητικά ακούσματα σχετικά με το θέμα από CD ή από το διαδίκτυο, όπως π.χ. δημοτικά τραγούδια, και κυρίως θα γίνει χρήση του διαδικτύου για την πλοήγηση και διερεύνηση των παρακάτω ιστοσελίδων:

- www.ime.gr/chronos/10/gr/p/pb9/pb9a.html
- www.mpa.gr/gr/other/1453/ealo.html
- <http://users.ach.sch.gr/akalant/net/alosi/alosn.htm>
- www.i-m-patron.gr/news1/alosis_010529.html

Κρίνεται σκόπιμο να επισημανθεί ότι βασικό μέλημα του εκπαιδευτικού πρέπει να είναι η σωστή επιλογή των ιστοσελίδων που θα διερευνήσουν οι μαθητές. Η επιλογή πρέπει να γίνεται με βασικά κριτήρια την αξιοπιστία, εγκυρότητα και τεχνική καταλληλότητα των ιστοσελίδων που χρησιμοποιούνται κάθε φορά. (M. Norem, 2002- K. Oliver, 1998- J. Karoun, 1998 - J. Alexander & M.A. Take 1998).

Βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχία της διδασκαλίας: Στις βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή έκβαση της διδασκαλίας θεωρούμε ότι πέρα από την υλικοτεχνική υποδομή (Εργαστήριο Πληροφορικής εξοπλισμένο με σύγχρονα μηχανήματα, κ.ά.) που πρέπει να διαθέτει το σχολείο, βασική παράμετρος της όλης προσπάθειας είναι η εξοικείωση μαθητών και εκπαιδευτικού με τη χρήση των υπολογιστών και κυρίως με τη χρήση του διαδικτύου, ώστε η όλη προσπάθεια να μην αντιμετωπίσει καθυστερήσεις και διαδικαστικά κωλύματα. Επιπλέον, θεωρούμε ως αυτονόητο ότι πριν από την είσοδο των μαθητών στο Εργαστήριο Πληροφορικής για την εργασία, έχει γίνει η κατάλληλη προετοιμασία στην τάξη για το τι πρόκειται να ακολουθήσει.

Επιδιωκόμενοι Στόχοι της Διδασκαλίας: Οι μαθητές θα πρέπει να:

- Γνωρίσουν βασικές πληροφορίες για την Άλωση της Πόλης και κυρίως τις συνθήκες που οδήγησαν σε αυτό το γεγονός.
- Εκτιμήσουν τις προσπάθειες των Βυζαντινών για να διατηρήσουν ελεύθερη την πόλη τους και να συναισθανθούν την αξία της ελευθερίας.
- Μάθουν να διερευνούν, να μελετούν και να κατανοούν ιστοσελίδες με περιεχόμενο που σχετίζεται με το μάθημα της Ιστορίας και να εξασκούνται στην έρευνα και στην αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο.

Μεθοδολογία: Ως στρατηγική διδασκαλίας ακολουθείται η καθοδηγούμενη διερεύνηση κατά την οποία οι μαθητές ακολουθούν συγκεκριμένες διδακτικές υποδείξεις του εκπαιδευτικού και εμπλέκονται σε διερευνητικές και συνεργατικές δραστηριότητες (Ματσαγγούρας, 2000). Οι μαθητές χωρίζονται (ανάλογα με το αριθμό των μαθητών της τάξης) σε δέκα ομάδες με 2-3 μέλη κι αυτό γιατί από έρευνες έχει διαπιστωθεί, ότι η συνεργασία στον υπολογιστή ολιγομελών ομάδων (2-3 μέλη), βοηθά τα μέλη να εξερευνούν το νέο ψηφιακό τοπίο (βλ. διαδίκτυο), να συνεργάζονται για την επίτευξη κοινών στόχων, να αλληλεπιδρούν μεταξύ τους και με το μέσο με αποτέλεσμα να προωθείται η μάθηση και η ανάπτυξη κοινωνικών στάσεων και δεξιοτήτων (Σολομωνίδου, 2002 - Lethinen et al. 1999). Τα μέλη της κάθε ομάδας αναλαμβάνουν

συγκεκριμένα καθήκοντα στα οποία εναλλάσσονται εφόσον αυτό είναι δυνατόν. Ειδικότερα σε κάθε ομάδα, που αποτελείται από τρία μέλη ο ένα μαθητής είναι ο συντονιστής της ομάδας και ο ρόλος του είναι να συντονίζει την ομάδα στην αναζήτηση με βάση το φύλλο εργασίας, ο άλλος είναι ο χειριστής του ποντικιού και υπεύθυνος για τη διερεύνηση των ιστοσελίδων και ο τρίτος είναι ο γραμματέας της ομάδας, ρόλος του οποίου είναι η καταγραφή των απαντήσεων στις ερωτήσεις του φύλλου εργασίας (Καράμηνas, 2004). Κάθε ομάδα αναλαμβάνει να απαντήσει σε Φύλλο Εργασίας που έχει προετοιμάσει από πριν ο εκπαιδευτικός. Το αντικείμενο διερεύνησης της κάθε ομάδας είναι διαφορετικό μιας και επιδίωξή μας είναι να γνωρίσουν οι μαθητές στα πλαίσια του Σχεδίου Εργασίας όλες τις πληροφορίες σχετικά με την Άλωση. Εφόσον δημιουργήσουμε 10 ομάδες μπορούν ανά δυο οι ομάδες να έχουν το ίδιο Φύλλο Εργασίας ούτως ώστε να γίνεται η αναζήτηση με πληρέστερο τρόπο κι έτσι η κάθε μια από τις δυο ομάδες που διερευνούν το ίδιο θέμα να συνεισφέρει στην καλύτερη μελέτη και παρουσίασή του. Ακόμα, κάθε ομάδα μπορεί να επιλέξει το όνομα της και να προσφωνείται με αυτό από τον εκπαιδευτικό και τους συμμαθητές (Τριλιανός, 2000).

Εργασία στο Εργαστήριο Πληροφορικής: Όταν θα εισέλθουν οι ομάδες στο Εργαστήριο Πληροφορικής κάθονται σε συγκεκριμένο υπολογιστή και παραλαμβάνουν το Φύλλο Εργασίας. Το μελετούν προσεκτικά όλοι μαζί και κατόπιν ξεκινούν τη διερεύνηση, τη μελέτη και την απάντηση των ερωτημάτων με την βοήθεια και την καθοδήγηση του εκπαιδευτικού. Τα Φύλλα Εργασίας παρατίθενται στο Παράρτημα.

Παρουσίαση Εργασιών: Αφού οι ομάδες ολοκληρώσουν τις εργασίες τους, επιστρέφουν στην τάξη ή παραμένουν στο Εργαστήριο και αρχίζει η παρουσίαση από τον εκπρόσωπο ή τους εκπροσώπους της κάθε ομάδας. Ο εκπαιδευτικός έχει ρόλο συντονιστικό, ζητά διευκρινίσεις, δίνει το λόγο και στα υπόλοιπα μέλη της ομάδας, γενικά επιβλέπει τις παρουσιάσεις και φροντίζει για την τήρηση του χρόνου (Τριλιανός, 2000-Ματσαγγούρας, 2000). Μόλις τελειώσουν οι παρουσιάσεις από τις ομάδες ακολουθεί συζήτηση για όλη την εργασία με τη συμμετοχή όλων των μαθητών, συζητούνται τα αποτελέσματα, αν επιτεύχθηκαν οι αρχικοί στόχοι και αναφέρονται τυχόν δυσκολίες που παρατηρήθηκαν. Επιπλέον καταγράφονται οι ιδέες και οι προτάσεις όλων των μαθητών για τη συγκέντρωση όλων των Φύλλων Εργασίας, την επεξεργασία τους για τη δημιουργία ενιαίου φακέλου με το θέμα που διερεύνησαν, αποφασίζεται η τυχόν δημοσιοποίησή του στην εφημερίδα ή στην ιστοσελίδα της τάξης ή του σχολείου, και τέλος προτείνονται άλλα θέματα προς διερεύνηση ή και συμπληρωματική μελέτη.

Αξιολόγηση: Η αξιολόγηση της προσπάθειας των μαθητών γίνεται κατά τη διάρκεια της ομαδικής εργασίας, όπου ο εκπαιδευτικός περιφέρεται σε όλες τις ομάδες, τις καθοδηγεί και τις διευκολύνει στις απαντήσεις αλλά και στην τελική παρουσίαση των εργασιών στο τέλος της διδασκαλίας. Επίσης μετά από κάθε δραστηριότητα οι μαθητές καλούνται να συμπληρώσουν σχετικές ασκήσεις, τεστ επίδοσης, ερωτηματολόγια που με παιγνιώδη τρόπο αναζητούν πληροφορίες για όσα πληροφορήθηκαν και έχει προετοιμάσει από πριν ο εκπαιδευτικός. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να επισημάνουμε, ότι σκοπός αυτής της δραστηριότητας δεν είναι η αξιολόγηση αυτή καθαυτή, αλλά η ενθάρρυνση των μαθητών να λειτουργούν και να δουλεύουν ομαδικά, να χαίρονται το αποτέλεσμα της ομαδικής προσπάθειας και να παρωθούνται ο ένας από τον άλλο. Βέβαια, με τα Φύλλα Εργασίας, τη συμπλήρωση σχετικών ασκήσεων αλλά και την εποπτεία καθ' όλη τη διάρκεια της εργασίας, ο εκπαιδευτικός σχηματίζει και διαμορφώνει αντίληψη για όλους τους μαθητές του.

Συμπληρωματική Εργασία: Σε περίπτωση που δεν διερευνηθεί το θέμα σε όλη την έκτασή του, αλλά και εφόσον υπάρχουν μαθητές που θέλουν να ασχοληθούν με αυτό είτε από το σπίτι τους είτε στην ώρα του μαθήματος της Πληροφορικής στο Εργαστήριο, ο εκπαιδευτικός διανέμει

σε όλους τους μαθητές ενημερωτικό φύλλο με συμπληρωματικές δραστηριότητες που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων και τα παρακάτω:

- Τους δίνει άλλες ηλεκτρονικές διευθύνσεις με ανάλογο περιεχόμενο για περαιτέρω διερεύνηση και μελέτη του θέματος.
- Τους ενημερώνει σχετικά με τίτλους εκπαιδευτικού λογισμικού σχετικούς με την Άλωση και γενικότερα με την Ιστορία της Ε΄ τάξης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ - ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1η και 6η Ομάδα

1. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις www.mpa.gr/gr/other/1453/leaders.html και www.ime.gr/chronos/10/gr/p/pb9/pb9a.html και μελετήστε προσεκτικά το περιεχόμενό τους. Επίσης επιλέξτε τις ιστοσελίδες www.ime.gr/chronos/10/gr/p/pb9/pb9a.html, www.mpa.gr/gr/other/1453/leaders.html και www.i-m-patron.gr/news1/alosis_010529.html και δείτε φωτογραφίες του Κ. Παλαιολόγου και του Προκατόχου του.

Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Πότε και κάτω από ποιες συνθήκες έγινε αυτοκράτορας του Βυζαντίου ο Κων/νος Παλαιολόγος;

β. Ποιες ήταν οι πρώτες ενέργειες που έκανε ο Κ. Παλαιολόγος για να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο των Τούρκων;

2. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε την ηλεκτρονική διεύθυνση

www.mpa.gr/gr/other/1453/songs.html και μελετήστε το δημοτικό τραγούδι «Της Αγια-Σοφιάς».

Με βάση την παραπάνω μελέτη σας:

α. Ποια τα συναισθήματά σας διαβάζοντας το συγκεκριμένο τραγούδι-θρήνο;

β. Να περιγράψετε σε μορφή παραγράφου (5 γραμμές) το βασικό νόημα του δημοτικού τραγουδιού.

2η και 7η Ομάδα

1. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις www.mpa.gr/gr/other/1453/leaders1.html, www.ime.gr/chronos/10/gr/p/pb9/pb9a.html και www.ime.gr/chronos/10/gr/p/pb9/pb9b.html, παράγραφος 1 και μελετήστε προσεκτικά. Επίσης επιλέξτε την ιστοσελίδα www.mpa.gr/gr/other/1453/leaders1.html δείτε φωτογραφία του Μωάμεθ και στην ιστοσελίδα www.i-m-patron.gr/news1/alosis_010529.html δείτε το κάστρο που έχτισε ο Μωάμεθ στο Βόσπορο για να οργανώσει καλύτερα την επίθεσή του εναντίον της Πόλης.

Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Πότε και με ποιο τρόπο έγινε Σουλτάνος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ο Μωάμεθ; Ποιο ήταν το όνειρο του;

β. Ποιο ήταν το στρατηγικό σχέδιο και οι πρώτες ενέργειες του Μωάμεθ για να πολιορκήσει και να κυριεύσει την Πόλη;

2. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε την ηλεκτρονική διεύθυνση

www.mpa.gr/gr/other/1453/songs.html και μελετήστε το δημοτικό τραγούδι «Πάρθεν η Ρωμανία».

Με βάση την παραπάνω μελέτη σας:

- α. Ποια τα συναισθήματά σας διαβάζοντας το συγκεκριμένο τραγούδι-θρήνο;
- β. Να περιγράψετε σε μορφή παραγράφου (5 γραμμές) το βασικό νόημα του δημοτικού τραγουδιού.

3η και 8η Ομάδα

1. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις www.mpa.gr/gr/other/1453/ealo και www.ime.gr/chronos/10/gr/p/pb9/pb9b.html και μελετήστε την 5η, 6η και 1η παράγραφο αντίστοιχα. Ακόμα επιλέξτε την ιστοσελίδα <http://users.ach.sch.gr/akalant/net/alosi/polioorkiaalosi.htm> και μελετήστε τις παραγράφους 3 έως 6. Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Ποιες πολεμικές επιχειρήσεις συνέβησαν πριν από την τελική μάχη για την Άλωση της Πόλης; Να αναφερθείτε συγκεκριμένα σε κάθε μια με αναφορά στα γεγονότα και στο αποτέλεσμα.

β. Πώς αντέδρασε ο Κ. Παλαιολόγος στις συγκεκριμένες επιθέσεις των Τούρκων;

2. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε την ηλεκτρονική διεύθυνση www.mpa.gr/gr/other/1453/songs.html και μελετήστε το δημοτικό τραγούδι «Το ανακάλημα της Κωνσταντινούπολης».

Με βάση την παραπάνω μελέτη σας:

- α. Ποια τα συναισθήματά σας διαβάζοντας το συγκεκριμένο τραγούδι-θρήνο;
- β. Να περιγράψετε σε μορφή παραγράφου (5 γραμμές) το βασικό νόημα του δημοτικού τραγουδιού.

4η και 9η Ομάδα

1. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε την ηλεκτρονική διεύθυνση www.mpa.gr/gr/other/1453/images/alosi_map_large.jpg και μελετήστε προσεκτικά το χάρτη. Επίσης από την ιστοσελίδα www.mpa.gr/gr/other/1453/ealo μελετήστε την 4η παράγραφο. Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Να περιγράψετε συνοπτικά τις στρατιωτικές θέσεις Βυζαντινών και Τούρκων πριν από την τελική μάχη. Να επισημάνετε τις αδυναμίες των Βυζαντινών .

β. Σε ποια κατάσταση βρισκόταν η Κωνσταντινούπολη πριν από την τελική μάχη;

2. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε την ηλεκτρονική διεύθυνση <http://users.ach.sch.gr/akalant/net/alosi/thriloi.htm> και μελετήστε το Θρύλο για το Μαρμαρωμένο Βασιλιά.

Με βάση την παραπάνω μελέτη σας:

- α. Ποια τα συναισθήματά σας διαβάζοντας το συγκεκριμένο τραγούδι-θρήνο;
- β. Να περιγράψετε σε μορφή παραγράφου (5 γραμμές) το βασικό νόημα του Θρύλου.

5η και 10η Ομάδα

1. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις www.ime.gr/chronos/10/gr/p/pb9/pb9b.html, παράγραφος 3 και <http://users.ach.sch.gr/akalant/net/alosi/ialosi.htm> και μελετήστε προσεκτικά το περιεχόμενό τους. Επίσης στην ιστοσελίδα

www.mpa.gr/gr/other/1453/ealo δείτε φωτογραφίες σχετικά με την Άλωση. Αφού μελετήσετε προσεκτικά τις συγκεκριμένες ιστοσελίδες να απαντήσετε στα ακόλουθα ερωτήματα:

α. Πού και πότε δόθηκε η τελική μάχη για την Άλωση της Πόλης; Να περιγράψετε τις συνθήκες της μάχης.

β. Ποιο το αποτέλεσμα της τελική μάχης και ποια η σημασία της Άλωσης για τον ελληνισμό;

2. Από τα «Αγαπημένα» επιλέξτε τις ηλεκτρονικές διευθύνσεις <http://users.ach.sch.gr/akalant/net/alosi/keimenaalosi.htm> και www.mpa.gr/gr/other/1453/ealo, παράγραφος 6, που αναφέρονται στην απάντηση που έδωσε ο Κ. Παλαιολόγος, όταν ο Μωάμεθ του ζήτησε την παράδοση της Πόλης.

Με βάση την παραπάνω μελέτη σας:

α. Πώς χαρακτηρίζετε τον Κ. Παλαιολόγο από τη στάση του;

β. Τι σας θυμίζει η απάντησή του από όσα έχετε μάθει μέχρι τώρα στο μάθημα της Ιστορίας;

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Bass, R. (1998), "Engines of Inquire: Teaching, Technology and Learner-Centered Approaches to Culture and History, Tools for Authentic Inquiry: The Novice in the Archive", Sect.II, διαθέσιμο στο διαδίκτυο www.georgetown.edu/crossroads/guide/engines2.html
2. Kapoun, J. (1998), "Evaluating Web Sites", διαθέσιμο στο διαδίκτυο <http://servercc.oakton.edu/~wittman/find/eval.htm>.
3. Lethinen, E. et al. (1999), "Computer Supported Collaborative Learning: A Review. CL-Net Project" διαθέσιμο στο διαδίκτυο <http://suvi.kas.utu.fi/papers/clnet/clnetreport.html>)
4. Pitmal, A.J. et al. (1999), "Internet Based-Teaching in Geography at Macquarie University: An Analysis of Student Use". Australian Journal of Educational Technology, v. 15, n. 2, σ. 167-187.
5. Norem, M. (2002), "Evaluating Internet Sites-Quick Guide", διαθέσιμο στο διαδίκτυο <http://nhclibrary.nhmccd.edu/research/steps/evalwebsites.html>.
6. Oliver, K. (1998), "Evaluating the Quality of Internet Information", διαθέσιμο στο διαδίκτυο www.edtech.vt.edu/edtech/kmoliver/webeval/webeval.html.
7. Γκίκα, Ε. (2002), «Σχεδιασμός εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων (σεναρίων) για το μάθημα της Ιστορίας με τη χρήση εργαλείων των νέων τεχνολογιών: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις» στον επιστημονικό τόμο με τίτλο: «Νοητικά Εργαλεία και Πληροφορικά Μέσα: Παιδαγωγική αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας για τη μετεξέλιξη της εκπαιδευτικής πρακτικής», εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, σ. 353.
8. Καράμνηας, Ι. (2001), «Διαδίκτυο και εκπαιδευτική διαδικασία: Θεωρητική προσέγγιση και μια πρόταση για την αξιοποίησή του στο Δημοτικό Σχολείο», περ. Σύγχρονη Εκπαίδευση, τ. 120-121, σ. 77-78.
9. Καράμνηας, Ι. (2004), «Διδασκαλία λογοτεχνικού κειμένου με την αξιοποίηση του διαδικτύου: Σενάριο διδασκαλίας για το κείμενο [Είμαστε εις το "Εμείς"] του Μακρυγιάννη από το νέο Ανθολόγιο του Δημοτικού Σχολείου», Πρακτικά του Γ΄ Πανελληνίου Συνεδρίου με θέμα «Η Λογοτεχνία Σήμερα: Όψεις, Αναθεωρήσεις, Προοπτικές», το οποίο διοργανώθηκε από το ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το Κέντρο Έρευνας Επιστήμης και Εκπαίδευσης και πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα από 29-11-2002 έως και 1-12-2002, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, σ.184.
10. Καράμνηας, Ι. (2004), «Παιδαγωγική και διδακτική αξιοποίηση του διαδικτύου στην εκπαιδευτική διαδικασία. Η περίπτωση του μαθήματος της Ιστορίας της Στ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου», Διδακτορική Διατριβή, ΠΤΔΕ, ΕΚΠΑ, Αθήνα.
11. Καράμνηας, Ι. (2004) «Η Ευρωπαϊκή Ένωση στη διευρυμένη της μορφή: Σχέδιο εργασίας με την αξιοποίηση του διαδικτύου στα πλαίσια του μαθήματος της Γεωγραφίας της Στ΄ τάξης του Δημοτικού Σχολείου» στο Ε΄ Πανελλήνιο Συνέδριο με θέμα «Μάθηση και Διδασκαλία στην Κοινωνία της Γνώσης», το οποίο διοργανώθηκε από το ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών σε συνεργασία με το

- Κέντρο Έρευνας Επιστήμης και Εκπαίδευσης στην Αθήνα από 26 έως 28 Νοεμβρίου 2004 (Υπό έκδοση).
12. Ματσαγγούρας, Η. (2000), Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση, εκδ. Γρηγόρη, Αθήνα, σ. 162-165.
 13. Ματσαγγούρας, Η. (2000), Στρατηγικές Διδασκαλίας: Η κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη, εκδ. Gutenberg, Αθήνα, σ. 495-497.
 14. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2003), Φ.Ε.Κ. τεύχος Β', αρ. φύλλου 304/13-03-2003, σ. 3940, 4211, 4144-4145.
 15. Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (2002), Στα Βυζαντινά Χρόνια, Ιστορία Πέμπτης Τάξης, εκδ. ΟΕΔΒ, Αθήνα, σ. 135-143.
 16. Ράπτης, Α. & Ράπτη, Α. (2002), Μάθηση και Διδασκαλία στην Εποχή της Πληροφορίας, τόμ. Β', Αθήνα, σ. 40-41.
 17. Ρεπούση, Μ. (2000), «Ένας ηλεκτρονικός τόπος ιστορίας στο ΠΤΔΕ του ΑΠΘ», περ. Σύγχρονη Εκπαίδευση, τ. 115, σ. 68-69.
 18. Σολομωνίδου, Χ. (2002), «Συνεργατική μάθηση με τη χρήση των ΤΠΕ: Εμπειρίες από Δημοτικά Σχολεία της Θεσσαλίας» στα Πρακτικά του 3ου Συνεδρίου με θέμα: «Οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση», που διοργάνωσε η Ελληνική Επιστημονική Ένωση Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας στην Εκπαίδευση από 26-29/9/2002 στη Ρόδο, τ. Α', εκδ. Καστανιώτη, Αθήνα, σ. 327.
 19. Τζιμογιάννης, Α. κ.ά (2002), «Αμβρακία: Ένα εκπαιδευτικό λογισμικό υπερμέσων για τη διαθεματική προσέγγιση της Γεωγραφίας», περ. Νέα Παιδεία, τ. 103, σ. 85.
 20. Τριλιανός, Θ.(2000), Μεθοδολογία της Σύγχρονης Διδασκαλίας, τ. Β', Αθήνα, σ. 62-68.